

N Fair taxation A2
MH/JC/AS
780-2017

Brussel, 27 maart 2018

ADVIES

inzake

DE EERLIJKE BELASTING VAN DE DIGITALE ECONOMIE

(goedgekeurd door het bureau op 21 december 2017,
bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 27 maart 2018)

Situering van de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO

De Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO is een Belgische federale adviesraad opgericht bij de wet van 24 april 2014 betreffende de organisatie van de vertegenwoordiging van de zelfstandigen en de kmo's. Hij groepeerd meer dan 170 door de Belgische overheid erkende beroeps- en interprofessionele organisaties die de belangen van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) verdedigen. De Hoge Raad bestaat in zijn huidige vorm reeds meer dan 50 jaar. Hij heeft drie opdrachten.

De Hoge Raad treedt op als spreekbuis van de Belgische zelfstandigen, vrije beroepen en kmo's. Volgens de Belgische definitie zijn kmo's die ondernemingen die in het kader van de Europese KMO-definitie worden aangeduid als micro- en kleine ondernemingen. De Hoge Raad vervult die rol onder meer door het geven van formele adviezen en dit in de eerste plaats aan de betrokken Ministers van de Belgische federale regering maar ook aan het Belgische Parlement en aan de Europese instanties. De adviezen van de Hoge Raad bestrijken alle mogelijke facetten van het beroepsleven van zelfstandigen en kmo's: het algemeen KMO-beleid, de beroepsreglementeringen, de handelspraktijken, de problematiek van de betalingsachterstand, administratieve vereenvoudiging, enz.

De Hoge Raad heeft ook een vertegenwoordigende bevoegdheid in die zin dat hij vertegenwoordigers afvaardigt naar beheers- of raadgevende organen van diverse socio-economische instanties. Aldus duidt de Hoge Raad in een dertigtal officiële instanties de vertegenwoordigers van de zelfstandigen en de kmo's aan.

Tot slot vormt de Hoge Raad ook een overlegplatform voor de zelfstandigen en de kmo's.

De Hoge Raad is opgenomen in het gemeenschappelijk transparantieregister van het Europees Parlement en de Europese Commissie onder het registratienummer 59919253482-83.

De Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO heeft kennis genomen van de openbare raadpleging van de Europese Commissie over de eerlijke belasting van de digitale economie. Na een vergadering op 4 december 2017 van de commissie Fiscaliteit uitgebreid met de betrokken beroepsorganisaties heeft het bureau op 21 december 2017 bij hoogdringendheid onderstaand advies uitgebracht, dat werd bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 27 maart 2018.

VOORAFGAAND

De Hoge Raad heeft voor de deelname aan deze raadpleging gebruik gemaakt van het vragenformulier zoals daartoe door de Europese Commissie voorzien. Deze ingevulde vragenlijst zoals die aan de Europese Commissie werd bezorgd, is verder op in dit advies opgenomen. Gezien de beperkingen van dergelijk vragenformulier, heeft de Hoge Raad er voor gekozen om hier ook afzonderlijk zijn algemene standpunten over dit onderwerp toe te lichten zodat ook andere stakeholders dan de Europese Commissie, zoals de Belgische beleidsverantwoordelijken, zich gemakkelijk een goed beeld kunnen vormen van die standpunten. Op het einde van de vragenlijst is door de Europese Commissie ook de mogelijkheid voorzien om een tekstdocument toe te voegen. De tekst die in dit advies het vragenformulier voorafgaat werd via die weg ook aan de Europese Commissie bezorgd.

CONTEXT

Met digitale economie wordt een economie bedoeld die gebaseerd is op digitale technologie zoals computers, smartphones en het internet. Wat onder de noemer digitale economie valt, is niet duidelijk afgelijnd. Bovendien is de digitale economie nauw verwant of verweven met andere economische sectoren. Naast de ICT-sector bestaat de digitale economie uit vier gangbare bedrijfsmodellen:

- het via een digitaal platform samenbrengen van de vraag naar en het aanbod van diensten (bv. Booking.com, Airbnb, Uber, Caramigo, Bringr, ...);
- het via een digitaal platform aanbieden van content (bv. Google play store, Apple app store, Netflix, ...);
- het social media- en advertentiemodel (bv. Facebook, LinkedIn, ...)
- e-commerce (bv. Amazon, Bol.com, Coolblue, ... maar natuurlijk ook tal van kleinere webshops).

De digitale economie neemt reeds een belangrijke plaats in binnen onze economie en de digitalisering verloopt in een steeds hoger tempo. Bovendien kan verwacht worden dat een aantal technologische evoluties zoals het internet of things (IoT), artificial intelligence (AI), cloud computing, virtual reality (VR), big data solutions, enz. dat proces nog zullen versnellen. De digitalisering van de economie brengt grote economische opportuniteiten met zich mee. Tegelijkertijd stelt die digitalisering ons ook voor een aantal vraagstukken en uitdagingen. Een van die uitdagingen is de aanpassing van de internationale belastingregels aan de digitale economie.

Binnen de digitale economie zijn er namelijk een aantal grote multinationale ondernemingen actief. Apple, Google, Microsoft, Amazon en Facebook zijn wereldwijd de grootste ondernemingen indien men de beurswaarde als maatstaf neemt. Ze beschikken over enorme middelen en zijn over de ganse wereld actief. Ook ondernemingen zoals Booking.com, Airbnb, Netflix, LinkedIn, Uber, enz. zijn op korte tijd grote internationale spelers geworden.

Nu blijkt dat een aantal van die grote spelers binnen de digitale economie heel wat inkomsten in de landen van de Europese Unie verwerven maar heel weinig belastingen betalen. Op die manier ontstaat er een ongelijk speelveld ten opzichte van de ondernemingen die in Europa gevestigd zijn.

Globaal kunnen volgende drie problemen onderscheiden worden:

- Sommige buitenlandse (dus niet in de EU gevestigde) digitale ondernemingen betalen minder of zelfs veel minder belastingen dan Europese digitale ondernemingen.
- Digitale ondernemingen betalen gemiddeld minder belastingen dan niet-digitale ondernemingen.
- De buitenlandse ondernemingen betalen hun belastingen in het land waar zij gevestigd zijn maar niet in de EU waar ze veel inkomsten vandaan halen.

Deze problemen bestaan doordat de internationale belastingregels niet aangepast zijn aan de digitale economie. Het basisprincipe voor de internationale belastingregels is dat men belastingen moet betalen daar waar de waarde of winst wordt gecreëerd. Het land waaraan de onderneming belastingen moet betalen is daarbij tegelijkertijd bepalend voor het belastingtarief dat wordt toegepast. In de digitale economie is dit echter veel moeilijker vast te stellen en af te dwingen doordat de diensten ontastbaar zijn (er is geen fysiek product en ook geen noodzakelijk fysieke aanwezigheid). Bovendien is het ook veel moeilijker te bepalen wat er moet belast worden aangezien het over ontastbare goederen gaat zoals data, kennis en informatie.

Binnen de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) zoekt men naar en onderhandelt men over oplossingen maar dat proces verloopt zeer moeizaam. Vandaar de verschillende acties op Europees niveau om alvast tot een oplossing te komen en om een gezamenlijk Europees standpunt te bereiken in het kader van de onderhandelingen binnen de OESO. De Europese Commissie heeft op 21 september 2017 haar mededeling “Eerlijk en efficiënt belastingstelsel in de EU voor de digitale eengemaakte markt” gepubliceerd. En nu organiseert ze dus de raadpleging met als titel “Eerlijke belasting van de digitale economie” waar dit advies een antwoord op vormt. Daarnaast zijn er ook de besprekingen en conclusies binnen de Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) en is er het voorstel van Frankrijk, dat door een tiental lidstaten wordt gesteund, om een “equalisation levy” in te voeren.

ALGEMENE STANDPUNTEN

1. Aandacht voor de impact op de Belgische kmo's

De Hoge Raad vraagt met betrekking tot dit onderwerp bijzondere aandacht voor de effecten op de Belgische kmo's.

Daarbij dient niet alleen gekeken te worden naar de effecten inzake deloyale concurrentie doordat er ondernemingen binnen de EU dezelfde diensten kunnen leveren maar minder belastingen moeten betalen. Er dient zeker ook gelet te worden op de directe en indirecte effecten van de maatregelen die men neemt om die deloyale concurrentie aan te pakken.

Stel bijvoorbeeld dat er een digitale taks wordt opgelegd aan buitenlandse digitale ondernemingen maar de kmo's hebben geen andere keuze dan de diensten van deze ondernemingen te blijven gebruiken, dan zullen die ondernemingen die taks eenvoudigweg doorrekenen aan de kmo's. Een andere risico is dat de kmo's minder gemakkelijk of minder snel toegang krijgen tot nieuwe digitale technologieën doordat ondernemingen bijvoorbeeld ervoor kiezen hun diensten niet onmiddellijk of niet volledig in de EU ter beschikking te stellen. Een bijkomende belasting opleggen aan alle digitale ondernemingen zou er kunnen toe leiden dat ook de kleine Belgische digitale ondernemingen meer belastingen moeten betalen.

Voor de verschillende beleidsopties dient dus eerst nagegaan te worden wat de effecten voor de kmo's zouden zijn. Indien nodig dienen de kmo's uitgesloten te worden van het toepassingsgebied van een maatregel. Met kmo's worden hier dan in de eerste plaats de ondernemingen met minder dan 50 werknemers bedoeld, dus de kleine ondernemingen in het kader van de Europese KMO-definitie.

2. Level playing field verzekeren

Voor de Belgische zelfstandigen en kmo's is een level playing field een basisvoorwaarde. De Hoge Raad verwelkomt dan ook initiatieven om tot een eerlijke en efficiënte belastingsysteem voor de digitale economie te komen zodat ook de spelers die nu minder of nagenoeg geen belastingen betalen ook hun bijdrage zouden leveren.

De Hoge Raad vindt het onaanvaardbaar dat ondernemingen van buiten de EU in de EU dezelfde diensten kunnen aanbieden als ondernemingen van binnen de EU maar minder belastingen moeten betalen. De bouw- en transportsector bijvoorbeeld tonen aan hoe destructief deloyale concurrentie kan zijn. Die sectoren werden en worden geconfronteerd met oneerlijke concurrentie op het gebied van de loonlasten doordat buitenlandse ondernemingen buitenlands personeel in België goedkoper kunnen tewerkstellen dan de Belgische ondernemingen personeel kunnen tewerkstellen. Volgens de Hoge Raad dienen voor dezelfde activiteiten dezelfde regels te gelden en dit in alle sectoren, dus ook in de digitale economie.

Deze redenering dient ook verder getrokken te worden naar het onderscheid tussen digitale en niet-digitale ondernemingen. Indien zij dezelfde diensten bieden maar via een ander kanaal dienen zij ook fiscaal gelijk behandeld te worden. Ook hier geldt dus dezelfde regels voor dezelfde activiteiten. Alleen wanneer een bepaald bedrijfsmodel erg innoverend is en op die wijze belangrijke economische, sociale of ecologische opportuniteiten voor de samenleving kan creëren, kan na een grondige analyse beslist worden tot alternatieve fiscale behandeling. Louter het feit dat een onderneming digitaal werkt, is volgens de Hoge Raad echter geen reden voor een interessanter belastingregime of een minder strikte toepassing van de belastingregels.

3. Impactanalyse vooraleer te beslissen

Op Europees niveau worden verschillende oplossingen op korte en lange termijn naar voor geschoven. Ook in de raadpleging van de Europese Commissie wordt het standpunt van de stakeholders gevraagd over verschillende korte en lange termijnoplossingen. De Hoge Raad stelt echter vast dat er tot op heden weinig onderzoek is uitgevoerd naar de effecten van die

verschillende beleidsopties. Gezien de complexiteit van deze materie pleit de Hoge Raad er dan ook voor op korte termijn een grondige ex ante impact analyse te maken van die verschillende opties. Op basis van dergelijke informatie, zullen ook de verschillende stakeholders een beter standpunt kunnen innemen over wat volgens hen de beste keuzes zijn. Vanzelfsprekend is na de implementatie van de gekozen beleidsoptie ook een goede ex post monitoring en evaluatie noodzakelijk. Bij die evaluaties dient bijzondere aandacht besteed te worden aan de effecten van de beleidsmaatregelen voor de kleine ondernemingen.

4. Europese oplossing op korte termijn, internationale oplossing op lange termijn

De Hoge Raad geeft de voorkeur aan een lange termijn oplossing in het kader van de OESO. Aangezien bij deze problematiek per definitie ook niet-EU landen betrokken zijn, is een oplossing in het kader van de OESO logischer en waarschijnlijk ook effectiever en efficiënter. Bovendien kan deze problematiek niet los gezien worden van andere internationale relaties zoals bijvoorbeeld de internationale handel.

Aangezien het er echter niet naar uit ziet dat binnen de OESO snel een oplossing zal bereikt worden, is het volgens de Hoge Raad aangewezen alvast op Europees niveau over te gaan tot maatregelen. In ieder geval moet vermeden worden dat individuele lidstaten maatregelen zouden nemen op lidstaatniveau. Dat zou een belangrijke stap terug zijn voor de interne markt en mogelijk ook extra nadelen en drempels voor de Belgische kmo's veroorzaken. Tevens is het belangrijk dat men op Europees niveau alvast tot een gezamenlijk standpunt komt in het kader van de OESO-onderhandelingen.

De EU-maatregelen op korte termijn mogen geen hinderpaal vormen voor het vinden van een internationale oplossing op lange termijn. Er dient dan ook een mechanisme ingebouwd te worden zodat de tijdsdruk voor het vinden van een oplossing binnen de OESO blijft bestaan.

5. Basisprincipe internationale belastingregels behouden

Zoals eerder gesteld zijn de internationale belastingregels niet aangepast aan de digitale economie. Deze regels gaan nog uit van een fysieke aanwezigheid en van materiële goederen en activa terwijl er in de digitale economie net van op afstand en vooral met immateriële goederen en activa wordt gewerkt. Volgens de Hoge Raad is een aanpassing van die internationale belastingregels dan ook noodzakelijk.

Het bestaande basisprincipe dat aan de grondslag ligt van die regels en dat bepaalt dat men belastingen moet betalen daar waar de waarde of winst wordt gecreëerd, moet volgens de Hoge Raad echter wel behouden blijven. Dat principe verzekert namelijk een level playing field tussen de eigen en buitenlandse ondernemingen en zorgt er tegelijkertijd voor dat men belastingen betaalt daar waar men daadwerkelijk zijn inkomsten vandaan haalt.

Dat principe moet wel aangepast worden aan de bestaande situatie. Een buitenlandse onderneming die vanop afstand actief is in de EU moet niet alle belastingen op de inkomsten die ze binnen de EU behaalt aan de EU-lidstaten betalen. Een deel van die belasting dient ook naar het thuisland te gaan aangezien de onderneming ook gebruik maakt van de voorzieningen en infrastructuur van dat thuisland.

Er dient dus een formule gevonden te worden waarbij

- de buitenlandse onderneming die diensten levert van op afstand aan actoren binnen de EU onderworpen wordt aan hetzelfde belastingtarief dat geldt wanneer een onderneming van binnen de EU diezelfde diensten levert;
- een verdeelsleutel wordt toegepast op die belastingen zodat het grootste deel naar het land gaat waar de diensten worden geleverd en dus de winst of waarde wordt gecreëerd en een klein deel naar het thuisland van de dienstverlener gaat, bijvoorbeeld door ook rekening te houden met de tewerkstelling en investeringen in het thuisland.

De Hoge Raad is er geen voorstander van om naast de bestaande soorten belasting nog een extra soort belasting te creëren zoals bijvoorbeeld een speciale digitale taks. Dergelijke bijkomende belasting maakt het belastingstelsel nodeloos complexer. Bovendien is het altijd moeilijk om een nieuwe belasting nadien weer terug af te schaffen.

6. Europese digitale groei en successen nastreven

De Hoge Raad vindt een level playing field tussen ondernemingen van binnen en buiten de EU een absolute noodzaak. Dit neemt echter niet weg dat de EU en de EU-lidstaten ook zelf digitale groei en successen moeten nastreven. De EU kent een achterstand op het vlak van digitalisering en kampt met een digitale paradox in die zin dat er in de EU wel goed onderwijs en goed onderzoek is maar dat dat moeilijk vertaald wordt in commercieel succesvolle innovaties. Binnen de Europese digitale interne markt blijven grote economische opportuniteiten onderbenut. Het economisch potentieel van de digitalisering binnen de EU is enorm. Het volstaat dan ook niet om te wijzen op het probleem van grote internationale ondernemingen die te weinig belastingen betalen en op het probleem van deloyale concurrentie. Europa moet de ambitie tonen om zelf voortrekker op het vlak van digitalisering te worden en daartoe de nodige acties nemen.

7. Achterliggende problemen aanpakken

In het kader van het streven naar een succesvolle digitale economie binnen de EU kan echter niet voorbijgegaan worden aan een aantal achterliggende problemen op het vlak van de concurrentie binnen de digitale economie. Die problemen verklaren bovendien mede waarom het realiseren van een fiscaal level playing field zo moeilijk is. De digitale economie wordt namelijk gekenmerkt door schaalvoordelen en de neiging tot monopolie en oligopolievorming. Het is dan ook erg moeilijk om de concurrentie met gevestigde spelers aan te gaan en dus ook extra moeilijk om de achterstand op het vlak van de digitalisering, ten opzichte van de Verenigde Staten bijvoorbeeld, in te halen. Zoals eerder opgemerkt dreigt door die marktsituatie ook het risico dat wanneer men een digitale belasting oplegt aan ondernemingen van buiten de EU, deze belasting door hen eenvoudigweg wordt doorgerekend naar de afnemers binnen de EU of deze afnemers minder toegang tot die technologie krijgen. De afnemers hebben namelijk toch geen alternatieve dienstverlener waarop zij beroep kunnen doen. Het is dan ook noodzakelijk om maatregelen te nemen om die monopolie- en oligopolievorming tegen te gaan of de gevolgen ervan te milderen. Een ander achterliggend probleem is dat platformen in het buitenland gevestigd kunnen zijn, waardoor het voor België moeilijk is om de belastbare basis te bepalen. Het zal daarom van belang zijn dat er een efficiënte uitwisseling van gegevens plaatsvindt tussen de verschillende EU-lidstaten.

8. Voorwaarden waaraan oplossing moet voldoen

Een keuze maken voor een welbepaalde concrete oplossing, zowel op korte als op lange termijn, is erg moeilijk. Daarvoor dient er zoals eerder opgemerkt nog meer ex ante evaluatieonderzoek plaats te vinden. De Hoge Raad heeft in het vragenformulier zijn mening gegeven over verschillende beleidsopties maar vindt het vooral belangrijk een aantal voorwaarden op te sommen waaraan een oplossing volgens hem moet voldoen.

Volgens de Hoge Raad moet een oplossing:

- voor een level playing field zorgen;
- negatieve effecten voor de kmo's vermijden;
- er voor zorgen dat het land waar de winst of waarde gecreëerd wordt een groot deel van de belasting bekommt;
- stabiliteit en rechtszekerheid bieden aan ondernemingen en investeerders;
- wettelijk en technische haalbaar;
- voldoende duidelijk en eenvoudig zijn;
- innovatie en digitalisering niet hinderen.

DE VRAGENLIJST VAN DE EUROPESE COMMISSIE

3.1 Mijn reactie:

Let op: ongeacht de keuze die u maakt, kan iedereen op grond van Verordening (EG) nr. 1049/2001 een verzoek om toegang tot documenten indienen.

- mag worden gepubliceerd, inclusief mijn persoonsgegevens** (Ik ga akkoord met volledige of gedeeltelijke publicatie van mijn reactie, inclusief mijn naam of de naam van mijn organisatie. Ik verklaar dat niets in mijn reactie onwettig is of inbreuk maakt op de rechten van een derde partij op een wijze die publicatie in de weg staat.).
- mag worden gepubliceerd op voorwaarde dat ik anoniem blijf** (Ik ga akkoord met volledige of gedeeltelijke publicatie van mijn reactie, inclusief eventuele citaten en standpunten, mits dit anoniem gebeurt. Ik verklaar dat niets in mijn reactie onwettig is of inbreuk maakt op de rechten van een derde partij op een wijze die publicatie in de weg staat).

3.2 Namens wie vult u de vragenlijst in?

- Mezelf
- Een bedrijf
- Een bedrijfsorganisatie (bijv. een branchevereniging) of adviesorganisatie (bijv. advocatenkantoor, adviesbureau)
- Een maatschappelijke organisatie
- Een universiteit of onderzoeksinstelling
- Een overheidsinstantie
- Een internationale organisatie
- Overige (toelichten graag).

3.3 Toelichting:

Belgische federale adviesraad die de Belgische organisaties van de zelfstandigen en kmo's groepeert en vertegenwoordigt.

3.4 Vermeld uw naam of de naam van uw bedrijf, organisatie of instelling namens welke u deze vragenlijst invult.

Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO (HRZKMO)

3.7 Is uw organisatie ingeschreven in het transparantieregister?

- Ja
- Nee
- Niet van toepassing

3.8 Zo ja, wat is dan uw inschrijvingsnummer?

59919253482-83

3.9 Waar woont u, waar is uw organisatie (of het hoofdkantoor in het geval van een multinational) of uw overheidsinstantie gevestigd?

- België

Huidige problemen

4.1 Zijn de huidige internationale belastingregels goed afgestemd op de digitale economie?

- Voor een groot deel wel
- Tot op zekere hoogte
- Nauwelijks
- Helemaal niet
- Weet ik niet

4.2 In hoeverre bent u het eens met de volgende uitspraken?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal niet mee eens	Weet ik niet
* Bij de huidige internationale belastingregels is eerlijke concurrentie tussen traditionele en digitale bedrijven onmogelijk.	☐	☒	☐	☐	☐	☐
* De huidige situatie kan ertoe leiden dat sommige EU-landen ongecoördineerde maatregelen vaststellen die voor een versnippering van de interne markt zorgen.	☒	☐	☐	☐	☐	☐
* Door de huidige internationale belastingregels kunnen digitale bedrijven handig gebruikmaken van bepaalde belastingstelsels om minder belasting te betalen.	☐	☒	☐	☐	☐	☐

* De EU-landen kunnen geen belasting heffen over de waarde die bepaalde digitale ondernemingen er creëren.	☐	☒	☐	☐	☐	☐
* De sociale rechtvaardigheid is in het geding omdat bepaalde digitale bedrijven minder belasting betalen dan zou moeten.	☐	☒	☐	☐	☐	☐

4.3 Moeten de huidige internationale belastingregels voor de digitale economie worden aangepast?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

4.4 Op welk niveau kunnen de huidige problemen met de belastingregels voor de digitale economie het best worden aangepast?

- In internationaal verband
- Op het niveau van de Europese Unie
- Op nationaal niveau
- Anders (toelichten graag)

De Hoge Raad geeft de voorkeur aan een lange termijn oplossing in het kader van de OESO. Aangezien het er echter niet naar uit ziet dat binnen de OESO snel een oplossing zal bereikt worden, is het volgens de Hoge Raad aangewezen alvast op Europees niveau over te gaan tot maatregelen.

Specifieke vragen

4.6 Wat zijn de drie belangrijkste fiscale uitdagingen van de digitalisering voor het bedrijfsleven? (Meerdere antwoorden mogelijk)
maximaal 3 kiezen

- De waardering/exploitatie van data (d.w.z. het bepalen van de waarde van de informatie van een bedrijf over zijn klanten)
- De groeiende concurrentie van spelers die wereldwijd actief zijn
- De onduidelijkheid over de fiscale verplichtingen wanneer een bedrijf in verschillende landen actief is
- De onduidelijkheid over toekomstige belastingregimes voor nieuwe bedrijfsmodellen
- De onduidelijkheid over de wijze waarop de door een bedrijf gecreëerde waarde over de verschillende belastinggebieden wordt verdeeld
- Overige (toelichten graag)

Volgens de Hoge Raad zijn alle hier vermelde opties belangrijke uitdagingen. Aangezien hij er in de bijgevoegde standpuntnota voor pleit het basisprincipe van de internationale belastingregels te behouden maar dat principe en de onderliggende regels wel aan te passen aan de digitale economie, heeft hij hier de eerste en vijfde optie aangeduid.

Hij heeft tevens de derde optie aangeduid aangezien die uitdaging zich ook reeds voor de niet-digitale ondernemingen stelt en digitale ondernemingen nog sneller in een internationale context zullen terecht komen terwijl die onduidelijkheid net een belangrijke hinderpaal voor groei is.

De vierde optie heeft de Hoge Raad niet aangeduid aangezien er slechts drie opties mochten aangeduid worden maar vormt nochtans ook een belangrijk aandachtspunt. Ondernemingen en investeerders hebben nood aan stabiliteit en rechtszekerheid. Het is dan ook belangrijk dat de overheid zo ver mogelijk vooruit probeert te denken en niet telkens ad hoc oplossingen of belastingen bedenkt. Aangezien men natuurlijk niet alles kan voorzien, dienen voornamelijk de achterliggende fiscale filosofie en principes toekomstgericht uitgewerkt te worden.

4.8 Wat zijn de drie belangrijkste problemen die de digitalisering veroorzaakt voor de nationale belastingstelsels? (Meerdere antwoorden mogelijk)

maximaal 3 kiezen

- Bedrijven kunnen zaken doen met afnemers in nationale markten zonder daar belasting te betalen
- Bedrijven vinden nieuwe bronnen van inkomsten (bijv. door de verkoop van klantgegevens) die niet worden belast zoals eigenlijk zou moeten
- Lokale bedrijven zijn in het nadeel ten opzichte van bedrijven die vanuit het buitenland opereren, omdat deze laatste minder belasting betalen
- Het blijkt lastig om tot een betrouwbare belastingaanslag te komen door de complexiteit van de waardeketen
- Overige (toelichten graag)

Ook hier had de Hoge Raad liefst de vier verschillende opties aangeduid. De eerste drie opties zijn volgens hem de belangrijkste aangezien ze direct verband houden met het verzekeren van een fiscaal level playing field en de toepassing van het basisprincipe van de internationale belastingregels. De vierde optie is in dat licht echter ook belangrijk en sluit bovendien aan bij de opmerking die eerder bij 4.7 werd gemaakt inzake de onduidelijkheid over de fiscale verplichtingen wanneer een bedrijf in verschillende landen actief is.

4.10 De Europese Commissie heeft een aantal doelstellingen geformuleerd voor toekomstige wetsvoorstellen voor de digitale economie. Wat moeten volgens u de belangrijkste doelstellingen zijn?

Zet de volgende doelstellingen in de juiste volgorde voor u (de belangrijkste doelstelling komt op de eerste plaats):

	Eerste plaats	Tweede plaats	Derde plaats	Vierde plaats	Vijfde plaats
*Eenheid en goede werking van de interne markt	☐	☐	☒	☐	☐
* Duurzaamheid van het stelsel voor vennootschapsbelasting en van de belastinggrondslag van de EU-landen	☐	☐	☐	☒	☐
* Een gelijk speelveld, waarbij elk bedrijf een eerlijk deel van de belastingdruk draagt (ongeacht of het groot of klein, meer of minder gedigitaliseerd of binnen of buiten de EU gevestigd is)	☒	☐	☐	☐	☐
* Een competitief belastingklimaat in de EU waarin starters kunnen groeien en alle bedrijven kunnen floreren	☐	☒	☐	☐	☐
* Overige (toelichten graag)	☐	☐	☐	☐	☐

4.11 Toelichting:

Mogelijke oplossingen

De Europese Commissie onderzoekt momenteel mogelijke oplossingen voor de belastingproblemen als gevolg van de digitalisering. Zij denkt dat de problemen het best in twee stappen kunnen worden aangepakt: eerst een specifieke voorlopige oplossing en pas daarna een algemene oplossing voor de lange termijn. Bekijk onderstaande opties en vertel ons wat u ervan vindt.

Algemene vraag

5.1 De algemene oplossing op lange termijn kan nog even op zich laten wachten. Vindt u dat er een voorlopige oplossing voor de specifieke problemen moet komen in afwachting van een algemene oplossing op langere termijn?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

Specifieke vragen

5.2 Er zijn een aantal voorlopige oplossingen denkbaar. In hoeverre zouden deze bij een gefaseerde aanpak de huidige problemen met de internationale belastingregels voor de digitale economie kunnen oplossen?

	Voor een groot deel	Tot op zekere hoogte	Nauwelijks	Helemaal Niet	Weet ik niet
* Een belasting op inkomsten uit digitale activiteiten: invoering van een nieuwe belasting op inkomsten uit "digitale activiteiten"	☐	☐	☐	☒	☐
* Een bronbelasting op bepaalde digitale transacties: invoering van een bronbelasting op betalingen aan buiten de EU gevestigde aanbieders van online bestelde goederen of diensten	☐	☒	☐	☐	☐
* Een belasting op inkomsten uit bepaalde digitale diensten: invoering van een belasting op inkomsten uit digitale transacties op afstand met een niet in de EU gevestigde entiteit die er een aanzienlijke economische aanwezigheid ontplooit (bijv. de opbrengst uit de verkoop van onlineadvertenties)	☒	☐	☐	☐	☐
* Een belasting op digitale transacties: invoering van een belasting die in een vroeg stadium van het proces van waardecreatie wordt geheven (verzameling van persoonsgegevens en andere gegevens)	☐	☐	☐	☐	☒
* Overige (toelichten graag)	☐	☐	☐	☐	☐

De verschillende oplossingen zijn hier te kort en te vaag beschreven waardoor moeilijk een definitieve beoordeling kan gemaakt worden. Bovendien is er, zoals opgemerkt in de bij deze vragenlijst bijgevoegde standpunten, nood aan een ex ante evaluatie van deze verschillende beleidsopties en dient daarbij bijzondere aandacht besteed te worden aan de directe en indirecte effecten van die verschillende beleidsopties voor de kmo's. In die bijgevoegde standpunten worden tevens een aantal voorwaarden opgesomd waaraan een oplossing volgens de Hoge Raad moet voldoen. Op basis van de resultaten van een ex ante evaluatie en op basis van die criteria zou een betere keuze kunnen gemaakt worden.

De eerste oplossing is volgens de Hoge Raad alvast geen goede oplossing. Ze zou ook een extra fiscale last betekenen voor de Europese kmo's tenzij de kleine ondernemingen er zouden van vrijgesteld worden.

De tweede oplossing is tot op zekere hoogte een oplossing.

De derde oplossing lijkt de Hoge Raad de beste oplossing op korte termijn omdat het hoofdprobleem voornamelijk zit bij de hele grote internationale spelers die heel weinig belastingen betalen. Het is dan ook dat probleem dat op korte termijn alvast zeker moet aangepakt worden en deze oplossing laat toe zich daar in het bijzonder op te richten.

Wat de vierde oplossing betreft, is het voor de Hoge Raad niet duidelijk hoe dat praktisch zou kunnen gerealiseerd worden.

5.4 Er zijn een aantal algemene langetermijnoplossingen denkbaar. In hoeverre zouden deze de huidige problemen met de internationale belastingregels voor de digitale economie kunnen oplossen?

	In hoge mate	Tot op zekere hoogte	Nauwelijks	Helemaal Niet	Weet ik niet
* Wijziging van de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB): invoering van nieuwe regels voor de bepaling van de permanente vestigingsplaats en winsttoerekening door wijzigingen van het CCCTB-voorstel	☐	☐	☐	☐	☒
* Voorstel "Digitale aanwezigheid in de EU": invoering van nieuwe EU-regels voor de bepaling van de permanente vestigingsplaats en de winsttoerekening voor digitale activiteiten van bedrijven via een speciale EU-richtlijn	☐	☐	☐	☐	☒
* Vennootschapsbelasting op basis van de bestemming: invoering van het bestemmingsbeginsel op de vennootschapsbelasting, d.w.z. dat de vennootschapsbelasting daar moet worden betaald waar ook de consument is gevestigd.	☒	☐	☐	☐	☐
* Unitaire belasting: invoering van een belasting op de wereldwijde winst van digitale bedrijven die aan elk land wordt toegewezen op basis van het percentage van de inkomsten in dat land	☐	☒	☐	☐	☐
* Belasting in het land van vestiging op basis van het tarief van het land van bestemming: invoering van een systeem waarbij de winst van een bedrijf wordt aan gegeven en belast in het EU-land waar het is gevestigd (zoals nu), maar waarbij het tarief het gewogen gemiddelde (op basis van de omzet) is van de belastingtarieven in de landen waar de inkomsten worden gegenereerd.	☐	☐	☒	☐	☐
* Overige (toelichten graag)	☐	☐	☐	☐	☐

Ook hier zijn de verschillende oplossingen te kort en te vaag beschreven waardoor moeilijk een definitieve beoordeling kan gemaakt worden. En ook hier is er, zoals opgemerkt in de bij deze vragenlijst bijgevoegde standpunten, nood aan een ex ante evaluatie waarbij bijzondere aandacht moet besteed worden aan de directe en indirecte effecten van de verschillende beleidsopties voor de kmo's. In die bijgevoegde standpunten worden dus tevens een aantal voorwaarden opgesomd waaraan een oplossing volgens de Hoge Raad moet voldoen. Op basis van de resultaten van een ex ante evaluatie en op basis van die criteria kan een betere keuze gemaakt worden.

De Hoge Raad vindt dat een oplossing in de eerste plaats het level playing field moet verzekeren. De effecten van de eerste en tweede oplossing zijn voor hem op dat vlak niet duidelijk. De derde oplossing lijkt hem daar het beste aan tegemoet te komen aangezien in die oplossing de ondernemingen die aan eenzelfde consument eenzelfde dienst willen leveren gegarandeerd aan hetzelfde belastingtarief zullen onderworpen worden. De vierde oplossing komt daar in zekere mate aan tegemoet. De vijfde oplossing lijkt de Hoge Raad eerder een intracommunautaire oplossing waarvan hij niet inziet hoe die de deloyale concurrentie door ondernemingen van buiten de EU kan oplossen.

Aangezien er bij de vragen 5.6, 5.7 en 5.8 geen toelichtingsveld is voorzien, merken we hier alvast op dat het helemaal niet duidelijk is wat er in die vragen juist met een digitale belasting wordt bedoeld en het is dus ook niet mogelijk is om op die vragen te antwoorden. In ieder geval is het wel zo dat er volgens de Hoge Raad zeker geen extra belastingsdruk mag komen voor de kleine ondernemingen die momenteel reeds correct hun belastingen betalen. Die kleine ondernemingen moeten dan ook worden vrijgesteld van een eventuele bijkomende belasting. Bovendien is de Hoge Raad geen voorstander van het creëren van een extra soort belasting maar geeft hij de voorkeur aan een goede en correcte toepassing van de algemeen geldende belastingprincipes en -regels.

5.6 In hoeverre bent u het vanuit een bedrijfsperspectief eens met de volgende uitspraken, mocht er een digitale belasting komen?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal niet mee eens	Weet ik niet
* Deze zou de rechtszekerheid voor bedrijven vergroten.	☐	☐	☐	☐	☐	☒
* Deze zou het concurrentievermogen van de digitale bedrijven uit de EU verhogen.	☐	☐	☐	☐	☐	☒
* Deze zou het speelveld voor bedrijven die in de EU actief zijn, gelijk maken.	☐	☐	☐	☐	☐	☒
* Deze zou meer digitale bedrijven (starters, kmo's/mkb'ers) de kans geven op de digitale markt actief te worden.	☐	☐	☐	☐	☐	☒
* Deze zou de belastingdruk voor bedrijven vergroten.	☐	☐	☐	☐	☐	☒
* Deze zou de nalevingskosten voor bedrijven vergroten.	☐	☐	☐	☐	☐	☒
* Deze zou de ontwikkeling van digitale technologieën in de EU vertragen	☐	☐	☐	☐	☐	☒

5.7 In hoeverre bent u het vanuit het perspectief van de belastingdiensten eens met de volgende uitspraken, mocht er een digitale belasting komen?

	Helemaal eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal niet eens	Weet ik niet
* De belastingdiensten in alle EU-landen zouden meer inkomsten krijgen.	☐	☐	☐	☐	☐	☒
* In sommige EU-landen zouden de belastinginkomsten toenemen, in sommige landen zouden ze dalen.	☐	☐	☐	☐	☐	☒
* De administratieve lasten van de belastinginning zouden toenemen.	☐	☐	☐	☐	☐	☒
* Het aantal bezwaarprocedures zou toenemen.	☐	☐	☐	☐	☐	☒

5.8 Moeten kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's/mkb'ers) worden vrijgesteld van een eventuele digitale belasting?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet
